

Utvecklingen av den franska stridskniven M1916 "le Vengeur de 1870"

Av Olof Jansson

2009-11-24

Äras den som äras bör!

Mitt stora tack till vännen “fabnacyr” i Frankrike, som har bistått med kunskap och bilder på många fabrikat.

Ytterligare tack till Keith och alla andra i forumet:

Military Knives and Daggers of the World som har bidragit med sina fina bilder!

<http://www.gotavapen.se/market/>

Olof Janson 2010.

Innehållsförteckning

Stickande klingor	4
Franska Marinens kniv Modell1833	5
Den franska kniven Modell 1	6
Den franska kniven Modell 1A	8
Den franska kniven Modell 2	9
Den franska kniven Modell 6	9
Den franska kniven Modell 7-8	10
Den franska kniven Modell 1916	11
Dolch 116	12
Ritning	13
Tillverkare av Mle1916	14
USA:s stridsknivar 1916-1918 hade en liknande utveckling 1916-18.	27
Referenser	29

Stickande klingor

När Första Världskriget bröt ut hade man i Frankrike en tradition av smala stickande stukatklingor, vars tvärsnitt var korsformade, men man använde även äldre trekantiga klingor.

Det var lätt att penetrera kraftiga militärkläder med en sådan klinga. Det var dessa tankar som låg bakom många av bajonetterna. I och med skyttegravskriget började behovet av knivar att komma. Det var i skyttegravarna som soldaterna behövde närstridsvapen. Ibland gjorde man om bajonetter. Detta skedde på såväl den franska sidan som på den tyska. I första hand gjorde man om de smala bajonetterna som tenderade att gå av. En representativ klinga av denna stukat typ är Mle1886.

Mle1886 bajonett här är omgjord till skyttegravskniv.

Franska Marinens kniv Modell1833

Frankrike hade redan vid 1:a Världskrigets utbrott haft militärt antagna knivar sedan länge. Ett av dessa var stickvapen var den Franska Marinens Modell 1833. Egentligen antogs den inte förrän 1837 och var avsedd som ett komplement till huggarna. Denna kniv tilldelades mer än 200 krigsfartyg i den franska flottan. Den tillverkades av Klingenthal men kontrollstämplades av deras underleverantör Châtellerault. Kniven tillverkades i 23,931 mellan 1837 och 1851. Den drogs in 1872 eftersom den ansågs onödig och las i marinens förråd. När så kriget bröt ut och kriget i skyttegravarna krävde knivar överfördes den 20 oktober 1915 10 500 av dessa knivar ifrån flottan till marinen.

Franska Marinens Modell1833

Knappen har formen av en ögla

Mått för Modell 1833

Total längd:	300mm
Blad längd:	170mm
Bladtjocklek	9-9,2mm

Kniven har trekantigt blad och måste vara kontrollstämplad med bokstaven B (för kontrollör Bisch Joseph) eller W (för kontrollör Widemann)

Denna kniv är numera mycket eftersökt av samlare och det finns tyvärr många förfalskningar.

Den franska kniven Modell 1

Många soldater på båda sidor hade med sig egna civilt inköpta knivar. Fransmännen var mer strukturerade och började fransmännen en tillverkning av knivar för militärt bruk. Som grund användes Lebel klingor.

Modellen kallades för Mle1 med fyrkantig smal stukatklinga och ett enkelt grepp. Man kan likna utseendet vid en lång ispik.

Den första modellen kallades naturligt nog Mle No1 och tillverkades i 30 800 exemplar varav 15,800 hos 15,000 C.V hos G.P.

Fransk Stridskniv Mle1

Kniven gjordes av basen på bajonetten som förseddes med en oval parerplåt och greppet nitades fast.

Två företag tillverkade dessa knivar

- CHERON VOGT & CIE (C.V.)
- GEORGES PAGE (G.P)

Tillverkningen skedde med hjälp av arbetare som inte var krigsföra av olika anledningar men fortfarande kunde arbeta.

Tillverkarna C.V. och G.P

Det fanns också en variant av Mle1 med symmetriskt grepp:

Mle1 med symetriskt grepp

Den franska kniven Modell 1A

Man hade också Mle1A. Den tillverkades av mellanstycket på Lebel bajonetten. Den tillverkades i 21 800 exemplar varav 16 800 hos C.V. och 5 000 hos G.P.

Mle1A

Den franska kniven Modell 2

Nästa modell, Mle2 gjordes av yttersta spetsen på Lebel bajonetten. 16 900 knivar av denna typ tillverkades

Mle2

Den franska kniven Modell 6

Nu fanns det krafter inom militären som ville ha en kniv till mer än bara sticka i fienden. Knivar med tveggade blad togs fram. Resultatet blev en dolk. Modellen kallades Modell 6. 100 000 exemplar tillverkades.

Mle6

Greppet ifrån modell 1 och 2 samt parerplåten användes även till denna kniv.

Den franska kniven Modell 7 och 8

Utvecklingen gick vidare till modell 7 och 8 som är snarlika. Modell 8 är en sällsynt kniv som egentligen var avsedd som en typ av parad och presentationskniv.

Mle8

Som vi kan se med facit i hand är steget inte långt till den kniv som vi känner som "Le Vengeur" (Hämnnaren) med modell beteckningen M1916.

Man tog nu fram en försöksmodell med ansats. Genom denna försöksmodell så blir sambandet uppenbart.

En ej antagen försöksmodell som efterföljare till Mle8

Denna försöksmodell antogs aldrig i stället så kom M1916.

Den franska kniven Modell 1916 "Le Vengeur de 1870"

Mle 1916 tillverkad av SGCO
Société Generale Coutellerie et Orfeverie a Thiers.
(Bolaget för Knivframställning och för Guldsmedsarbeten i Thiers)
(privat samling)

Den franska Mle1916 har full genomgående tånge. Greppet fixeras till denna tånge med en försänkt mutter.

Baljan är gjord helt i stål. Den har en stor bred ögla av 4mm ståltråd för bältet. Även baljan är snarlik den som finns på US1918.

På parerstången som är gjord av en polerad stålplåt hittar man inspektionsmärken I form av en stjärna och bokstaven B.

Den först fastställande dokumentationen som man känner till kommer ifrån den 6:e augusti 1924, dvs. sex år efter krigsslutet. Den finns emellertid dokument utfärdade av chefen för infanteriet, som talar om reparationer av knivarna i utrustningslistor för det franska infanteriet.

Knivens korrekta benämning är Mle 1916 med tillnamnet "Le Vengeur de 1870" eller bara "Le Vengeur" (Hämnaren). Detta tillnamn syftar på det förlorade kriget mellan Frankrike och Tyskland 1870-71. Det är vanligt att ena sidan av bladet är märkt på ricasson med "Le Vengeur de 1870" medan motsatta sidan är märkt med tillverkarens märkning.

Frankrike fortsatte att tillverka dessa knivar under mellankrigstiden fram till och med 1939.

Total längd:	282mm
Bladets längd:	168mm

Dolch 116(f)

I juni 1940 hade Tyskland anfallit och ockuperat delar av Frankrike. En del av krigsbytet utgjordes av dessa knivar, som togs omhand av Wehrmacht och fick den tyska beteckningen "Dolch116(f)". Knivarna accepterades aldrig av tyska arméns kontrollorgan *Wehrmachtsabnameamt* (WaA) och fick därför heller inga tyska WaA-stämplor, som på så många andra krigsbytesvapen. I början av kriget la tyskarna knivarna i depå, men längre fram så delades de ut till främst olika främmande frivilliga trupper huvudsakligen inom SS. Ironiskt nog var franska frivilliga som stred för tyskarna under slutstriden om Berlin och Rikskansliet utrustade med dessa knivar.

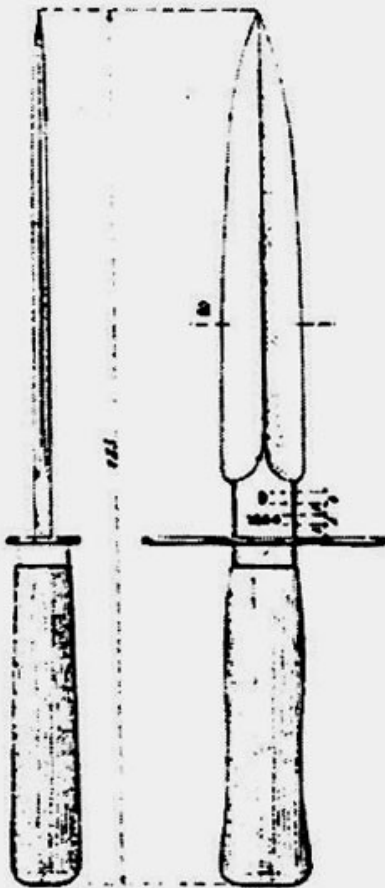
Mle1916 - "Le Vengeur de 1870".
Namnet syftar på det Tyskfranska kriget 1870-71 som Frankrike förlorade.
(privat samling)

Mle 1916 tillverkad av Poignard du Bourgade © [bsweeney](#)

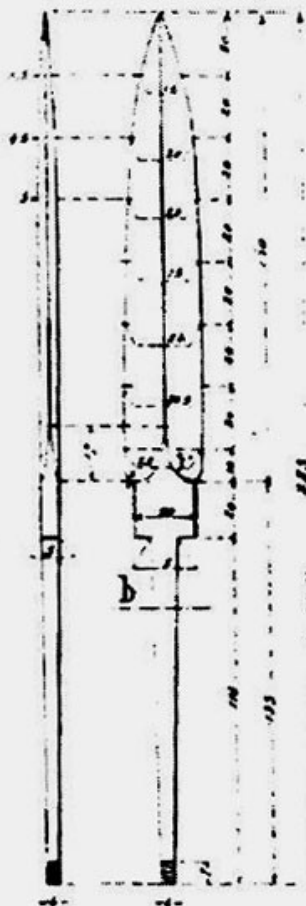
Couteau poignard M^{le} 1916 (1/2).

Ensemble

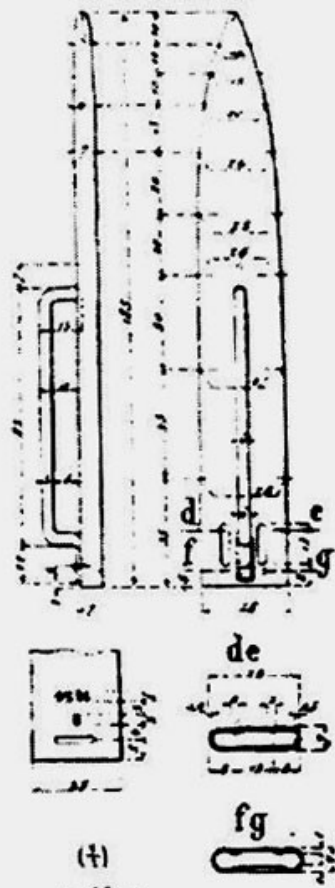
Lame

(Acier extra dur, dit acier à lame de sabre)

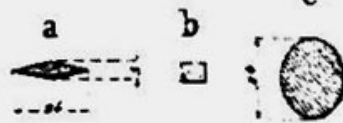
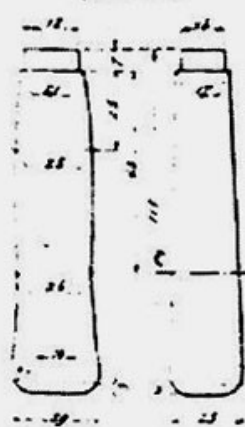
Fourreau

(Acier doux plié et braso. bronze)

Poignée

(Bois dur)

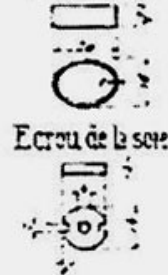
Garde

(Acier doux)

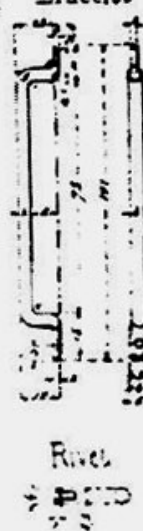

Virole

(Acier doux)

Bracelet

Gotavapen

Originalritning M1916

Tillverkare av Mle1916

Denna stridskniv tillverkades i stort antal av flera tillverkare. Kniven har blivit ett hett samlarobjekt på grund av de många tillverkarna och de två huvudsakliga varianterna med och utan ferul (ring på kaveln) av stål

Här syns några exempel på dessa knivar Mle1916

© Keith i Hong Kong

LE VENGEUR DE 1870
Ena sidan av ansatsen (ricasson)
©fabnatcyr

Andra sidan av ansatsen var märkt med tillverkarens märke eller logotyp.

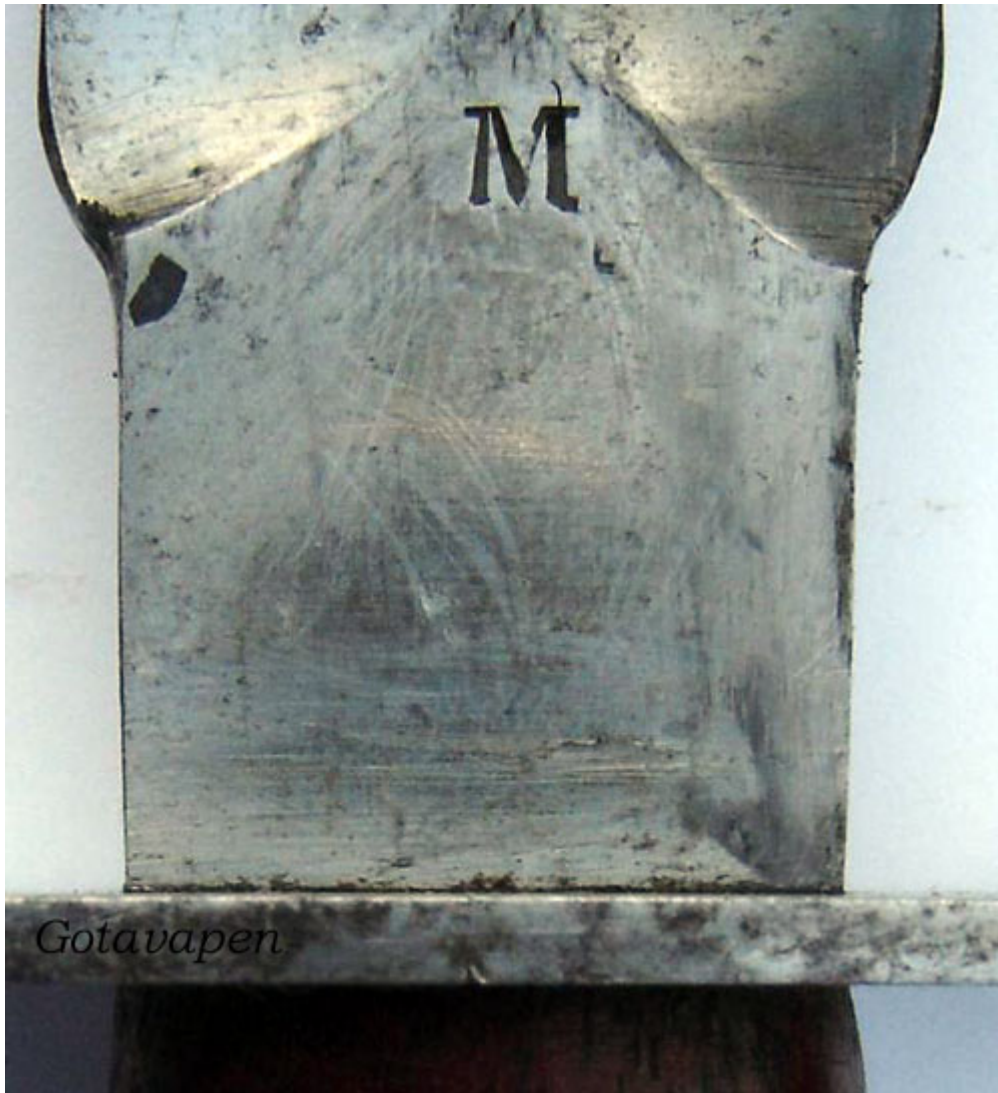
41 GONON

(No. 41 står ovanpå ordet GONON som är skrivit i en båge) Privat samling

8 (följt av vertikalt skrivit) CHABROL

©fabnatcyr

M
(Tillverkaren av knivar märkta med M är okänd idag)
©fabnatcyr

ASTIER-PRODON (klöverblad)
©fabnatcyr

BOURGADE

(Namnet BOURGADE står skrivet så att det utgör kinamannens hårpiska)

©fabnatcyr

COUTELLERIE THIERS (31 BESSET) i en oval

©fabnatcyr

DELAIRE
(i en sköld som står vertikalt eller ligger horisontellt står det skrivit DELAIRE)

©fabnatcyr

L. PRADEL (Skrivit horisontellt)

©fabnatcyr

Gotavapen

PATAUD THIERS
(Skrivit horisontellt i klumpig skrift)

PATAUD
(skrivit i en båge)

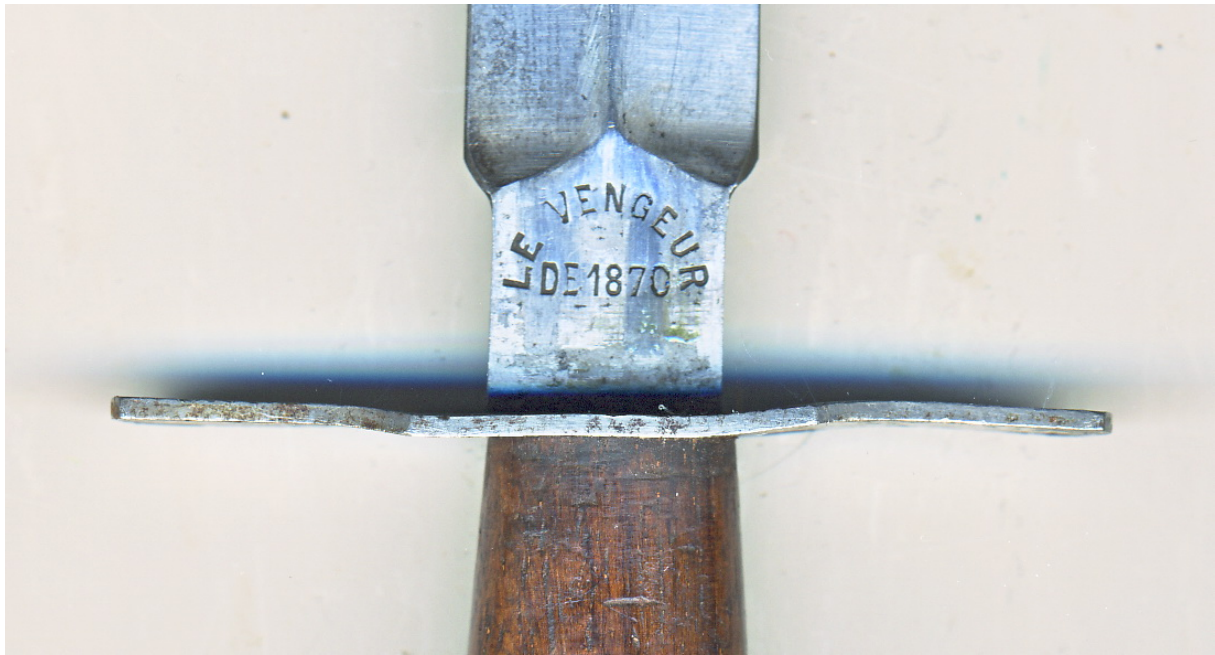

SGCO

SGCO dvs. Societé Generale Coutellerie et Orfeverie a Thiers.
(Bolaget för Knivframställning och för Guldsmedsarbeten i Thiers)

Ena sidan av en kniv märkt 76

Här syns motsatta sidan av ricasson (ansatsen) på kniven 76

76
(Bessette-walls of Thiers)

Och slutligen:

Den franska Liljan över DEPOSE

Ansatsen är märkt med en fransk lilja som står ovanpå ordet
DEPOSE
(en förenklad märkning av Delaire)

USA:s stridsknivar 1916-1918 hade en liknande utveckling 1916-18.

Det var vanligt med dessa smala klingor. Även de amerikanska soldaterna hade en kniv med liknande trekantig klinga. Den kallas M1917 men den är dessutom försedd med en bygel som fungerar som ett knogjärn.

Den amerikanska kniven M1917 i två snarlika utföranden.
Båda med trekantiga klingor.

Tveeggat blad.

1915 tog fransmännen fram en kniv med vanligt tveeggat knivblad. Bladet har en ansats eller ricasso försedd med stämpel och ett fäste av valnöt. Tidigt tillverkade knivar har ett grepp helt i valnöt medan senare knivar har en ring av stål närmast parerstängen för att förstärka trägreppet.

Det är samma blad som vi hittar på den kända amerikanska stridskniven med knogjärn US1918.

Här ovan är den fransktillverkade US M1918 underst och M1916 överst.
Lägg märke till att de har samma form på bladen

De första av dessa amerikanska knivar gjordes för övrigt i Frankrike av en okänd firma som märkte bladen med AU LION. De amerikansktillverkade US M1918 knivarna bär tillverkarnas initialer på fästet.

Detta är en USA tillverkad M1918

Dessa USA-tillverkade M1918 knivar användes aldrig under 1:a Världskriget i Frankrike eftersom deras tillverkning började så sent att de aldrig hann komma över Atlanten. De användes däremot under 2:a Världskriget bl.a. av engelsmännen som fick dem som krigshjälp. Även amerikanska soldater använde dem men ofta var då den breda parerskölden bortfräst för att göra den lättare att bära i bältet.

Referenser:

Couteaux de Combat av Jean Fontvielle

Fighting Knives av Fredrick J. Stephens; ISBN 0-668-04955-3

A primer of Military Knives del 1 och 2 av Gordon Hughes and Barry Jenkins 1973

The London Knife Book 1820-1945 av Ron Flook; ISBN 978-0-9559507-1-1

French Military Knives and Bayonets av Christian Méry